

1 צו הפעלת רכב (מנועים ודלק) (ניפוק דלק במכלית), התשס"ח-2007

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 12(1), 14(1), (4), (5) ו-20 לחוק הפעלת רכב (מנועים ודלק), התשכ"א-1961 (להלן - החוק), בהתייעצות עם שר התחבורה והבטיחות בדרכים, ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת לפי סעיף 21א לחוק-יסוד: הכנסת, וסעיף 2(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, אני מצווה לאמור:

1. הגדרות

בצו זה -

- "בעל מיתקן ניפוק" - הבעלים, המחזיק או המפעיל של מיתקן ניפוק;
- "בעל תחנת תדלוק" - כל אחד מאלה:
- (1) בעל רישיון העסק או ההיתר הזמני לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, של תחנת התדלוק;
- (2) האדם שבהשגחתו, בפיקוחו או בהנהלתו פועלת תחנת תדלוק;
- למעט בעל המקרקעין שעליהם התחנה, אשר אינו ממנה את המפעיל או את מנהל התחנה, ואין לו כל השפעה על הנעשה בתחנה;
- "היתר לנהיגת רכב המוביל חומר מסוכן" - היתר לנהיגת רכב המוביל חומר מסוכן לפי תקנה 11(א) לתקנות שירותי הובלה, התשס"א-2001 (להלן - תקנות שירותי הובלה);
- "המנהל" - מנהל מינהל הדלק במשרד התשתיות הלאומיות;
- "חברת דלק" - מי שעוסק בשיווק או בהספקה של דלק לתחנת תדלוק;
- "מוביל" - יחיד או תאגיד או אדם מטעמו של התאגיד המפעיל מכלית להובלת דלק לתחנת תדלוק;
- "מוצר דלק" - בנזין, סולר לתחבורה או מוצר אחר שנקבע כאמור בסעיף 2, למעט גפ"מ;
- "מכלית" - רכב מסחרי כהגדרתו בפקודת התעבורה, הרשאי לפי רישונו להוביל דלק;
- "מיתקן ניפוק" - מיתקן המנפק למכליות מוצרי דלק בעבור חברות דלק ותחנות תדלוק;
- "מיתקן ניפוק רשום" - מיתקן ניפוק שמפעילה חברה הרשומה כחברה העוסקת בניפוק דלק במרשם המתנהל במינהל הדלק לפי חוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת 2001), התשס"א-2001;
- "מעבדה מאושרת" - כמשמעותה בסעיף 12 לחוק התקנים, התשי"ג-1953 (להלן - חוק התקנים);
- "סעפת" - מאסף צינורות המאפשר להזרים דלק בין תאי המכלית ובין התאים לצינור חיצוני;
- "רישיון מוביל" - רישיון מוביל לפי תקנה 5(א) לתקנות שירותי הובלה;
- "שטר מטען" - שטר שנתקיימו בו דרישות תקנות 9 ו-20 לתקנות שירותי הובלה, התשס"א-2001, או מסמך אחר כמשמעותו בסעיף 14(א)2 לחוק שירותי הובלה;
- "תחנת תדלוק" - אתר שבו מוכרים או מספקים דלק לציבור בדרך של תדלוק;
- "תקן" - תקן ישראלי רשמי, כמשמעותו בסעיף 8(א) לחוק התקנים.

2. קביעת סוגי דלק

רכב מנועי יופעל בבנזין, סולר גפ"מ או דלק אחר שייקבע לפי החוק, ובלבד שהוא עומד בדרישות תקן לאותו מוצר ובדרישות צו לפי החוק, אם הותקן לגביו.

3. אחריות חברת הדלק

(א) חברת דלק תנקוט כל אמצעי סביר כדי להבטיח כי כל מוצר דלק שהיא מספקת לתחנת תדלוק עומד בדרישות תקן ובדרישות לפי החוק, ובכלל אלה תוודא כי מוצר הדלק ינופק -

- (1) ממכל במיתקן ניפוק רשום;
- (2) ממכל במיתקן הניפוק אשר לגבי תכולתו בעת הניפוק נתקבלה תעודה של מעבדה מאושרת ולפיה הדלק במכל עומד בדרישות התקן, ובדרישות צו לפי החוק;
- (3) למכלית רק לאחר שהתאים המיועדים למילוי רוקנו מן הדלק המצוי בהם;
- (4) לתא מכלית, המצויד בחותם, העומד בדרישת חלק 1 בתוספת והמכלית עומדת בדרישות הבקרה והדיווח הקבועות בחלק 2 בתוספת;
- (5) למכלית שאין בה סעפת קבועה או זמנית.

(ב) לאחר שווידאה כי התקיימו כל התנאים האמורים בסעיף קטן (א), תהיה החברה אחראית לסגירת כל חותם בכל אחד מן הפתחים בתא המכלית, ולא תאשר את יציאת המכלית מתחומי מיתקן הניפוק אל תחנת תדלוק, אלא אם כן כל חותם בכל תא מכלית שנופק לו מוצר דלק סגור, המכלית מצוידת בשטר מטען, שמולאו כל פרטיו, והתקיימו כל שאר התנאים שבסעיף זה.

(ג) לשם קיום חובותיה לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב) רשאית החברה לעשות אחד מאלה:

- (1) למנות נציגים מטעמה אשר יפעלו בתוך מיתקן הניפוק;
- (2) להתקשר עם מיתקן הניפוק בהסכם בכתב ולפיו יקצה מיתקן הניפוק עובדים לביצוע פעולות אלה בשם חברת הדלק, יפעל בכפוף לחובות המנויות בסעיף זה, וימסור דיווח חודשי לחברת הדלק על האמצעים שהוא נוקט לביצוע חובות אלה.

(ד) (1) מיתקן ניפוק שהתקשר בהסכם כאמור בסעיף קטן (ג) יראו אותו כאחראי לפי הצו לבצע את החובות המוטלות על חברת הדלק לפי סעיף זה;

(2) היה לחברת הדלק יסוד סביר לחשד ולפיו לא קיים מיתקן הניפוק את התחייבויותיו בהסכם לפי סעיף קטן (ג), תודיע החברה למיתקן הניפוק על ביטול ההסכם, ותפעל כאמור בסעיף קטן (ג)(1), או תאסור לספק דלק לתחנות התדלוק שלה, אם הדלק נופק במיתקן הניפוק.

(ה) חברת דלק אחראית לוודא כי שחרור הנעילה של החותם בתחנת תדלוק נעשה בידי מי שהיא הסמיכה לכך לאחר שוידא קיום התנאים המפורטים בסעיף 5.

(ו) חברת דלק תשמור את כל תרשימי החותמים ומערכות הבקרה שלהם, כמפורט בתוספת, שלוש שנים לפחות מיום היווצרם.

4. אחריות מיתקן ניפוק

(א) לא ינפק בעל מיתקן ניפוק מוצר דלק למכלית לשם הספקתו לתחנת תדלוק אלא אם כן נקט כל אמצעי סביר להבטיח כי כל מוצר דלק שהוא מנפק עומד בדרישות תקן ובדרישות לפי החוק, ובכלל זה ערך למוצר הדלק שבמכל המנפק בדיקה באמצעות מעבדה מאושרת, וכן וידא כי -

- (1) במכלית מותקן חותם שמתקיימות בו דרישות חלק 1 בתוספת ויש אישור יצרן על התקנתו;
- (2) קיים במיתקן מקום לריקון מכלית מדלק;
- (3) במכלית אין סעפת קבועה או זמנית;
- (4) לבעל המכלית יש רישיון מוביל;
- (5) לנהג המכלית יש היתר לנהיגת רכב המוביל חומר מסוכן.

(ב) בעל מיתקן ניפוק לא יאפשר למכלית לצאת משטח המיתקן אלא לאחר שוידא כי המכלית מצוידת בשטר מטען, שמולאו

כל פרטיו, וכי סגור כל חותם בכל תא מכלית שנופק לו מוצר דלק.
(ג) לשם קיום חובות חברת דלק לפי צו זה, יאפשר מיתקן ניפוק לנציגי חברת דלק להיכנס אליו, ככל שיידרש.

5. אחריות בעל תחנת תדלוק

(א) בעל תחנת תדלוק לא יקבל מוצר דלק ולא יפרוק מוצר כאמור לתוך מכל אחסון המותקן בתחנה אלא אם כן וידא כי -

- (1) מוצר הדלק נופק במיתקן ניפוק רשום;
- (2) אין בנסיבות ההובלה, לרבות משך ההובלה, כדי לעורר חשד כי תא המכלית שהובל בו מוצר הדלק נפתח או כי מוצר הדלק המסופק לתחנת התדלוק נמהל לאחר צאתו ממיתקן הניפוק;
- (3) בידי נהג המכלית שטר מטען של מיתקן הניפוק המכיל את הפרטים המתאימים של ההובלה, וכל פרטיו מולאו;
- (4) מוצר הדלק הובל בתא מכלית המצויד בחותם תקין ומתקיימות בו דרישת חלק 1 בתוספת;
- (5) במכלית מתקיימות דרישות הבקרה והדיווח שבחלק 2 בתוספת;
- (6) כל חותם בכל תא מכלית המיועד לפריקה בתחנה היה נעול עובר לפריקת הדלק בתחנה;
- (7) מוצר הדלק הובל במכלית שאין בה סעפת קבועה או זמנית.

(ב) בעל תחנת תדלוק הפועלת בתדלוק עצמי בלבד פטור מהוראות סעיף קטן (א), ואולם אם בתחנת התדלוק יסופק דלק שאינו עומד בדרישות החוק, יראו בבעל תחנת התדלוק ובחברת הדלק שמספקת לה דלק, אחראים לביצוע עבירה של מכירת דלק שאינו עומד בדרישות החוק.

6. אחריות מוביל

(א) מוביל לא יוביל מוצר דלק אלא אם כן הוא בעל רישיון מוביל וההובלה מתבצעת בידי נהג שהוא בעל היתר לנהיגת רכב המוביל חומר מסוכן.

(ב) מוביל לא יספק דלק לתחנת תדלוק אלא אם כן לא פתח את תא המכלית המכיל את מוצר הדלק, לא אפשר לאחר לעשות זאת, לא התעורר אצלו חשד כי תא המכלית נפתח בידי אחר והוא וידא כי -

- (1) מוצר הדלק הוטען במכלית במיתקן ניפוק רשום;
- (2) במכלית מותקן חותם שיש אישור יצרן על התקנתו, העומד בדרישת חלק 1 בתוספת ומתקיימות בו דרישות הבקרה והדיווח שבחלק 2 בתוספת והחותם ננעל קודם צאתו ממיתקן הניפוק;
- (3) קודם שנופק דלק למכלית רוקנו משאריות דלק כל תאי המכלית המיועדים למילוי;
- (4) כל חותם בכל תא מכלית, שנופק לו דלק במיתקן ניפוק, ננעל קודם צאת המכלית ממיתקן הניפוק;
- (5) במכלית אין סעפת קבועה או זמנית.

7. חובות ספק חותם

(א) לא יספק אדם חותם, אלא אם כן קיים שני אלה:

- (1) סיפק לחברת הדלק שבכלי הרכב שלה הוא מתקין חותם, לפי בקשתה, מערכת בקרה העומדת בדרישות חלק 2 לתוספת (להלן - מערכת בקרה), וידא כי היא פועלת באופן תקין;
- (2) הוא מפעיל מערכת בקרה המספקת שירותים ומדווחת בזמן אמת לבעל המכלית ולחברת דלק אשר בעבורה מבוצעת הובלה, ולהם בלבד, על כל הובלת דלק לתחנת תדלוק, המבוצעת במכלית שהוא מתקין בה חותם.

(ב) לא יסרב ספק חותם לספק חותם רק מן הטעם שהלקוח אינו חברת דלק ואינו קשור בלעדית עם חברת דלק, ולא יגביל את מספר חברות הדלק שמספקת להן מערכת הבקרה ושירותים ודיווחים לגבי הובלות במכלית מסוימת.

(ג) לא יסרב ספק חותם מטעם בלתי סביר להתקין לחברת דלק מערכת בקרה, או לספק לה תוכנה, קוד או כל אמצעי אחר שיאפשר לה לקבל שירותים ודיווחים ממערכת הבקרה שהוא מפעיל.

8. תחילה והוראת מעבר

(תיקונים: התשע"א, התשע"ב, התשע"ג)

(א) תחילתו של צו זה, למעט סעיף 4(א)(2) 30 ימים מיום פרסומו.

(ב) תחילתו של סעיף 4(א)(2) ביום כ"ג בטבת התשס"ח (1 בינואר 2008).

(ג) ² על אף האמור בסעיף קטן (א), בתקופה שעד תום שנתיים מיום שהודיע המנהל כי אישר את קיומו של חותם העומד בדרישות התוספת, יכול שבמקום חותם ומערכת בקרה, כהגדרתם בחלקים 1 ו-2 לתוספת, ייחתם כל תא מכלית בחותם מכני, ויחולו הוראות הצו בשינויים המחוייבים; הודעת המנהל תפורסם ברשומות עד יום כ"ה בטבת התשע"א (1 בינואר 2011); לעניין זה, "חותם מכני" - אבזר נעילה הנושא מספר מזהה ואינו ניתן לפתיחה אלא בפגימתו.

(ד) על אף האמור בתקנת משנה (ג), בתקופה שעד יום כ"ט בטבת התשע"ד (1 בינואר 2014) יכול שבמקום חותם ומערכת בקרה, כהגדרתם בחלקים 1 ו-2 לתוספת, ייחתם כל תא מכלית בחותם מכני, כהגדרתו בתקנת משנה (ג), ויחולו הוראות הצו בשינויים המחוייבים.

תוספת

חלק 1 - חותם

(סעיפים 3(א)(4), 4(א)(1), 5(א)(4) ו-6(ב)(2))

א. חותם הוא התקן אלקטרוני שמבצע אחת מאלה:

- (1) נעילת כל פתח של תא במכלית, המשמש להכנסה של מוצר דלק לתא המכלית או להוצאתו ממנו, לרבות מכסה עליון וברז ריקון;
- (2) מדידת כמות הדלק בתא המכלית המבוססת על מדידת לחץ.

ב. המכלית מצוידת בצג, שעל גביו מופיע:

- (1) בחותם לפי פרט א(1) - סימון צבעוני בולט וכתובית של כל פתיחה של תא המכלית;
 - (2) בחותם לפי פרט א(2) - כל שינוי בכמות הדלק במכל;
- לנוהג במכלית, ולמי שמצוי בקרבתה, אין אפשרות טכנית לשנות את הסימונים בצג האמור.

חלק 2 - בקרה ודיווח:

(סעיפים 3(א)(4), 5(א)(5), 6(ב)(2) ו-7)

1. מערכת בקרת תנועה במכלית מדווחת למערכת בקרה של חברת הדלק, בכל זמן נתון, על מיקום המכלית.

2. החותם מחובר למערכת בקרה של חברת הדלק, ומערכת הבקרה מקבלת דיווח -

- (1) בחותם לפי פרט א(1) בחלק 1 - על כל פתיחה של תא המכלית ומועד הפתיחה;
- (2) בחותם לפי פרט א(2) בחלק 1 - על שינוי בכמות הדלק, בכל אחד מתאי המכלית, לפי סוג מוצר הדלק ומועד השינוי.

3. בתוספת זו, "מערכת בקרה של חברת הדלק" - לרבות מערכת בקרה שאינה של חברת הדלק, אך מספקת לחברת הדלק שירותים ומדווחת לה בזמן אמת על כל הובלת דלק לתחנת תדלוק, המבוצעת בעבורה.

4. צג המכלית מותקן במקום נגיש ונראה לעין.

5. מערכת הבקרה מאפשרת הנפקת תרשים של כל התנועות הנצפות בה ובחותמים.

כ"ז בחשוון התשס"ח (9 באוקטובר 2007)

בנימין (פואד) בן אליעזר
שר התשתיות הלאומיות

[1]. ק"ת 6624, התשס"ח (27.11.2007), עמ' 118.

תיקונים: ק"ת 6968, התשע"א (25.1.2011), עמ' 578;

ק"ת 7137, התשע"ב (2.7.2012), עמ' 1369;

ק"ת 7213, התשע"ג (20.1.2013), עמ' 640.

[2]. התקופה "מיום שהודיע המנהל" נקבעה במקור ל-6 חודשים. בתיקון התשע"א הוארכה לשנה וחצי ובתיקון התשע"ב -

לשנתיים.

//